

FOLYTATÁS A 4. OLDALRÓL

Egyszerűen nem érdeklí az oktatás, a MOGYE által felkínált álláslehetőség.

– **A régi nagy professzorok nem hibáztak, amikor nem nevelték ki a megfelelő utánpótlást?**

– Valamikor tényleg ez volt a helyzet. Jelenleg viszont elég nehéz utánpótlást kinevelni. Próbálok győzködni az arra érdemes rezidenseket, hogy maradjanak a tanszéken, de anyagilag nem éri meg nekik. Még úgy sem, ha pluszban egy fél normát vállal a klinikán. Nehezen sikerült itt tartanunk tanársegédnek egy fiatal embert, aki most szakvizsgázott és doktorált. Még így is három betöltetlen állásunk van. Sem a magyar, sem a román fiatalok nem jelentkeznek.

– **Nincs feltétlenül összefüggésben az ifjú végzősök katedra iránti érdektelenségével, de azért mégis megkérdem: mi történik a hagyományokkal?**

– Konrad Lorenz, Nobel-díjas orvos-szociológus behatóan foglalkozik a társadalom hanyatlásával, elembertelenedésével. Az Emberiség nyolc fő bűne című könyvében többek között a hagyományok lerombolásáról és az emberiség önmagával vívott versengéséről ír. Ezek elsősorban a fiatal nemzedéket – beleértve az egyetemistákat és fiatal orvosokat – fenyegetik. A hagyományok lerombolásának nem kívánatos következményei vannak, a fiatalokat nem érdeklik a szellemi és kulturális hagyományok, az egyházak tanításai. A fiatalok egy része megveti a szülőket, tanárokat és emberi mivoltukat megtagadva arroganciával viszonyulnak hozzájuk. A fiatalok szokatlan viselkedésének egyéb okai is vannak: egy szülői és tanári mintakép hiánya, a gyermekek elkenyvezetése majomszeretettel, pénzrel. E fiataloknak a tanulás-hoz való viszonyulása, hanyagsága korán jelentkezik és nehezen kezelhető. Egyetemi hallgatóink között is sokszor találkoztam megengedhetetlen viselkedéssel. Amikor az egyik diákot arról kérdeztem, miért nem tanult, azt válaszolta: a tanulás nem divatos. Egy másik társa, arra a kérdésre, miért akar orvos lenni, azt mondta: sok pénzt akarok keresni. Ehhez én azt fűztem hozzá, hogy lehetőleg gyorsan és a beteg emberekre való tekintet nélkül. Nem csodálom, hogy manapság több beteg panasolja: sok fiatal orvos anyagi juttatást követel a betegetől, miközben az orvosi műhibák szaporodóban vannak. Az emberiség versengése önmagával arra készteti az egyént, hogy megfeleljen a valódi értékekről. Konrad Lorenz azt kérdezi, vajon mi okoz a ma emberének nagyobb lelki károkat: a pénz és vagyon iránti hajsza, egy magasabb társadalmi pozícióért való küzdelem vagy féltelme az elszegényedéstől? Mindezek fokozatosan megfosztják az embert az esztétikai és etikai érzékétől. Mindezen hatások fokozottabban érvényesülnek a serdülő és fiatal korban, amikor személyiségzavarokhoz vezetnek. Ez a tanulás-hoz, munkához való viszonyulásban, felelőtlenségben nyilvánul meg, extrém esetekben pedig agresszivitásig fokozódhat.

SZUCHER ERVIN

Hamuban sült pogácsa

Gyermekeknek meg kell küzdenie a külső és belső „sárkányokkal”

Kádár Annamária pszichológus legutóbbi meséskönyve szülőnek, pedagógusnak szól, de természetesen ebből sem hiányzik a mese. A Mesepszichológia a gyakorlatban című könyv arra hívja fel a figyelmet, hogy milyen fontos átadni a saját életmeséinket a gyerekeknek. Erről beszélgettünk a szerzővel.

– **Legutóbb meséskönyvet írtál, most inkább a felnőttekhez szólni szeretnél. Mit kap az olvasó, ha kézbe veszi a Mesepszichológia a gyakorlatban című könyvedet?**

– A Mesepszichológia a gyakorlatban című könyvben a történetmesélés, az életmesék fontos-ságára fókuszáltunk. Történetekkel, mesékkel átszőtt világba születtünk bele, amelyek lassan bennünket is behálóznak. Élettörténet nem más, mint ezeknek a történeteknek az újramesélése, átírása. Az emlékezetünkre támaszkodva újból és újból megfogalmazzuk önmagunkat, folyamatosan újratemtjük önazonosságunkat, közben kívülről tekintve magunkra, sajátos értelmezést adva a tapasztalatainknak, érzéseinknek, viselkedésünknek. Amikor újramesélünk történeteket, nemcsak rendezzük az eseményeket, hanem fontossági sorrendet állítunk fel közöttük. Egy történet átalakításával természetesen „szüksül”, ugyanakkor rendeződik is a világ. A saját világunk is. Élettörténetünk így tulajdonképpen egy személyes vallomás arról, hogy milyen események váltak számunkra megőrzésre méltóvá. A történetmesélés egyik legalapvetőbb oka, hogy értelmet találjunk mindabban, amin az életünk során keresztülmegegyünk.

A rugalmas alkalmazkodóképesség kialakulása szempontjából alapvetően fontos, hogy a gyermek megtanulja beépíteni elbeszéléseibe a negatív eseményeket és az ezekkel való megküzdés módját is, így tanulja meg, hogyan kell megbirkózni az élet kikerülhetetlen nehézségeivel, hullámvölgyeivel. Hogyan lehet a történetet újraírni, a negatív élethelyzeteket mesélhetővé tenni – erről szól ez a könyv.

– **Módszertani könyv vagy olvasmányos? A címet alátámasztva vannak benne gyakorlati részek?**

– Ez olvasmányos módszertani könyv. A Mesepszichológia első két részéhez hasonlóan személyes történeteken, élményeken alapul, mivel arra próbál rávilágítani elsősorban, hogy történeteink alapstruktúrájukban azt a viszonyrendszert közvetítik, ahogy mi magunk a világhoz viszonyulunk. Ezért van olyan nagy szerepe annak, hogy szülőként, pedagógusként mit és hogyan mesélünk gyermekeinknek az életről, önmagunkról, embertársainkról, a próbatételekről, a megküzdésről. A világ egy jó hely, ahova érdemes volt megszületni? Kedvenc gyermekmondókámat idézve: „Ez a világ olyan kerek, akárcsak a sári berek. Kerek is meg gömbölyű, Ez a világ gyönyörű.” Érdemes-e elindulni, felfedezni, megküzdni a nehézségekkel, segítséget kérni és elfogadni? Vagy a világ egy veszélyekkel teli hely, amelyben feles-

leges is bármibe belefogni, mert úgyis elbukunk? Fontos tisztában lenni azzal, hogy ezt az üzenetet nemcsak a szavainkkal, hanem – többnyire tudattalanul – nonverbális jelzéseinkkel, a világhoz és más emberekhez való hozzáállásunkkal is közvetítjük gyermekeink felé. A történetmesélés módjával pedig – azzal, hogy mire fókuszálunk – megtanítjuk a gyerekeinket arra, hogy mire figyeljenek, és ők milyen

oktatója. Saját módszertani innovációval, rendhagyóan kötötte össze a népmeséket a különböző játékokkal – ebből született meg a Mesét másként módszer, amelyet ma már számos óvodában alkalmaznak az óvodapedagógusok.

– **Az önbecsülés és a küzdőképesség megalapozása gyermekkorban – ez a könyv alcíme. Mit jelent ez?**

Kádár Annamária: a történetmesélés módjával megtanítjuk gyerekeinket arra, hogy mire figyeljenek

történeteket meséljenek tovább önmaguknak és másoknak. Igen, azok a történetek, amelyeket mesélünk, megalapozzák – vagy éppen aláássák – gyermekünk önbecsülését. Egy olyan, a gyakorlatban jól használható könyvet szerettünk volna az olvasóink – szülők, nagyszülők, pedagógusok – kezébe adni, amely megmutatja, hogy a saját és családtörténetünk megalkotása hogyan járul hozzá az önbecsülésünk növeléséhez, és hogy a ritusok, szokások kialakítása által miként lehet a külső-belső világunkban rendet teremteni. A kommunikációs és érzelmi tipológia, valamint a hozzá tartozó „használati útmutató” segít jobban megérteni gyermekünket, és rávilágít arra, hogy ugyanazt a küzdelmet többféleképpen is meg lehet vívni.

Élettörténetünk tulajdonképpen személyes vallomás arról, hogy milyen események váltak számunkra megőrzésre méltóvá.

– **Ki a szerzőtársad? Hogy született meg a közös könyv ötlete?**

– Kerekes Valériával lassan hét éve egy szakmai konferencián találkoztam – épp a mesékről, a mesélésről tartott előadást. Nem sok „előzetes egyeztetésre” volt szükségünk, hogy lássuk, érezzük: ugyanazt gondoljuk a világ dolgairól. Vali az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Neveléstudományi Tanszékének

Hogyan lehet elérni, hogy becsülje magát gyermekek, küzdőképesség legyen?

– A mesékben a hős számos nehézséget átél, keresztül jut el a céljához. Gyermekeknek fejlődésük során ugyancsak meg kell küzdenie a külső és belső sárkányokkal, vagyis a külvilág kihívásai mellett saját féltelmeivel, szorongásaival, kishitűségével, ellentmondásos érzéseivel, indulataival, vágyaival is – de a próbák alatt érik, fejlődik, válik egyre gazdagabbá a személyisége. Az önbecsülés és a küzdőképesség megalapozása nem azt jelenti, hogy „kipárnázzuk” a világot gyermekünk körül, és mindent megteszünk, hogy elkerülje a negatív érzelmeket, hanem hogy segítünk ezeknek a megértésében, megélésében és a nehéz helyze-

lapot kap ahhoz, hogy önmagát is elfogadja, kifejezze, és a maga módján küzdjön meg a különböző helyzetekkel.

– **Közel kétszáz módszertani és játékos könyvet is szerepel a könyvben.**

– Konkrét foglalkozásvázlatokat is összeállítottunk a népmesék érzelmi fókuszából kiinduló feldolgozásához és a Lilla és Tündérbogó című kötetben megjelent érzelmi intelligencia fejlesztő mesék játékos megközelítéséhez. A módszertani és játékos könyvek a szülő-gyermek és a szülő-pedagógus kapcsolat mélyítését segítik elsősorban. A jó mesélő élvezetesen, érzelmi-leg bevonódva mesél, nem tőri meg a varázslatot kérdésekkel, értelmezésekkel, bizva abban, hogy – Csukás István szavaival – „a gyermek szeme azt is észreveszi, amit mi hiába nézünk, nem látunk”. Ötleketek adunk ahhoz, hogy hogyan is kell ezt igazán jól csinálni. Továbbá az is felmerülhet, hogy az elmondott meséket dolgozzuk-e fel valamilyen tevékenység keretében, vagy hagyjuk ezeket a maguk módján hatni? A játékos foglalkozástervek ezekre a kérdésekre adnak válaszokat, nyújtanak alternatívákat. Ahány gyerek, annyi világ, annyi hozzáállás, minden történet nagyon személyes. Ezek a saját történetek lesznek az igazi hamuban sült pogácsák, mi pedig segítünk ezek elkészítésében.

SZÁSZ CS. EMESE